

VVPR

Naar een eenvoudig doch solidair
(collectief, houdbaar, zinnige risico's-delend)
pensioencontract

Theo Kocken

Vrije Universiteit, Cardano

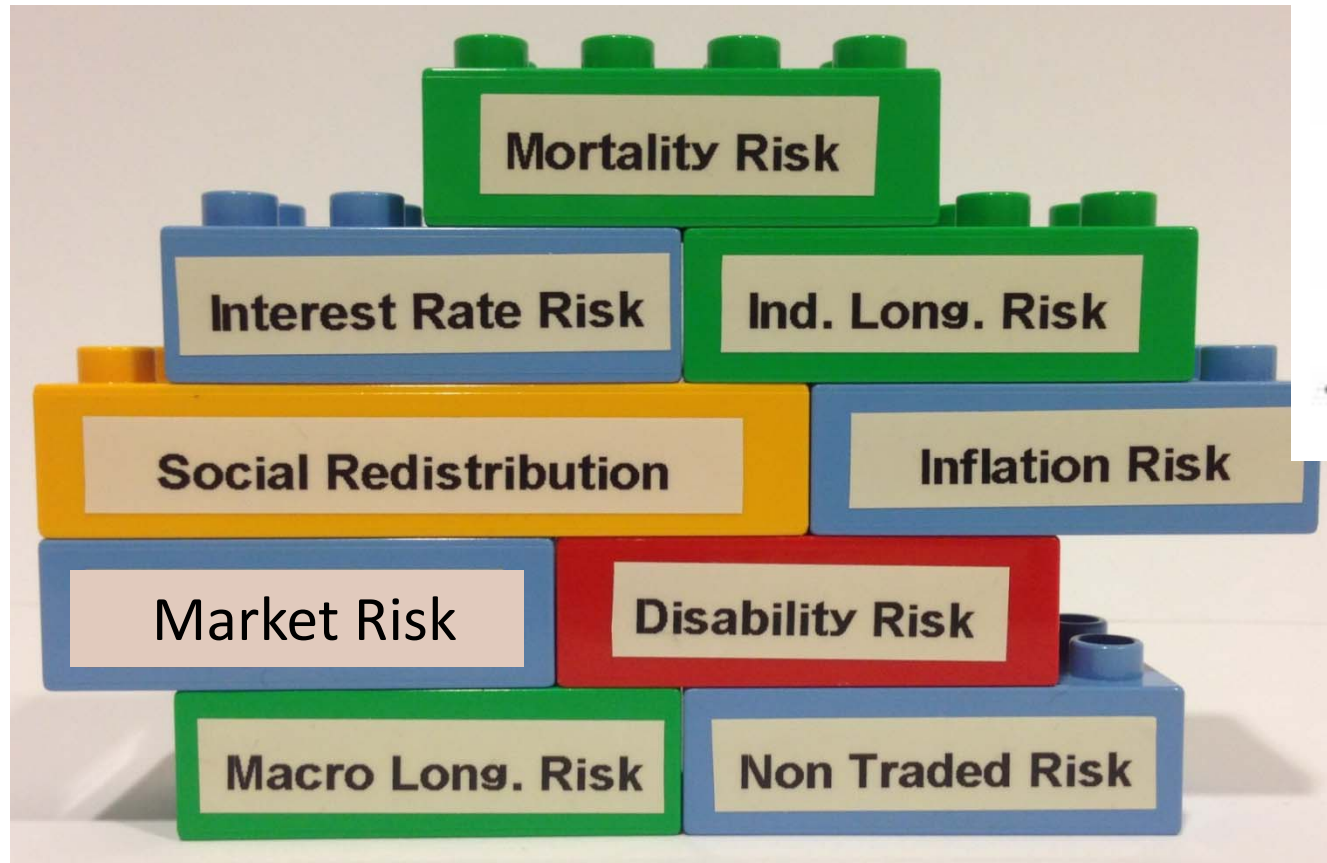
18 november 2015

Succes Nederlandse pensioensysteem ...

- Goede 1^e pijler (AOW, maar houdbaar 2015 => 2030?)
- Veeeeeeel sparen 2^e pijler
- Zorgvuldige werkgevers totdat de kruik barstte

Wat resteerde nadat de Heer van Stand zich terugtrok

Don't try this at home!!!

Ludieke schattingen reële rente

Wishful Thinking Risicopremies

U^{ltiem} F^{oute} R^{egelgeving}

HET HOUDT NIET OP Niet vanzelf

Meld parameter-geweld bij:

www.parameters-maken-meer-kapot-dan-je-lief-is.szw

Idiosyncratisch

- Per individu verschillend
- Statistische 'diversificatie'
- Wiskundig te beschrijven (kansverdeling etc.)
- Onderling verzekeraar

DELEN = WIN-WIN

Not Cindy's Auntie, but cute nevertheless!

Systematisch

- Geldt voor iedereen
- Geen diversificatie
- Weinig inzicht in => fundamentele onzekerheid
- Niet onderling verzekeraar

DELEN = WIN-LOSE

Meer over systematische risico's, onzekerheid, instabiliteit:

Documentaire

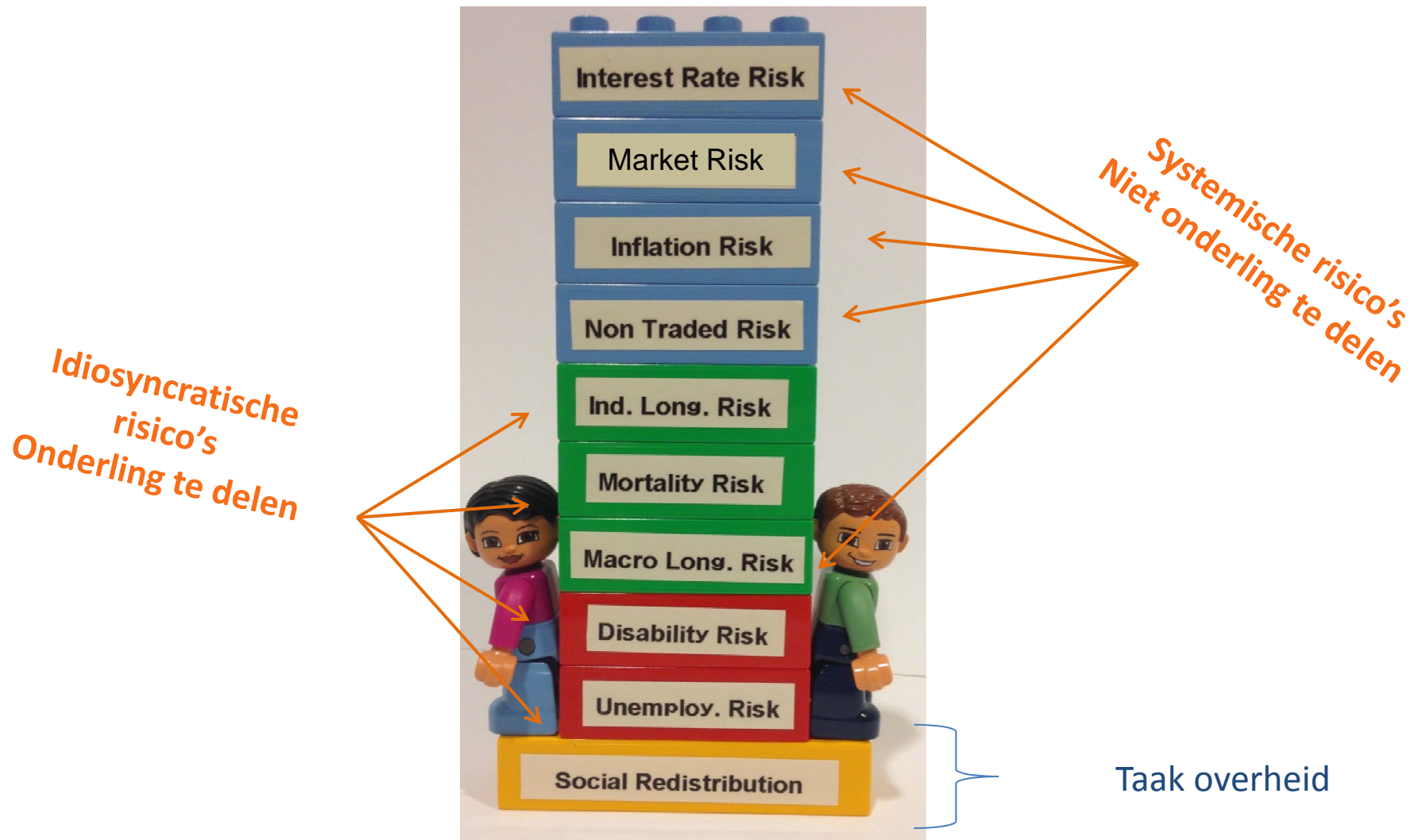
Boom Bust Boom

op

www.npodoc.nl

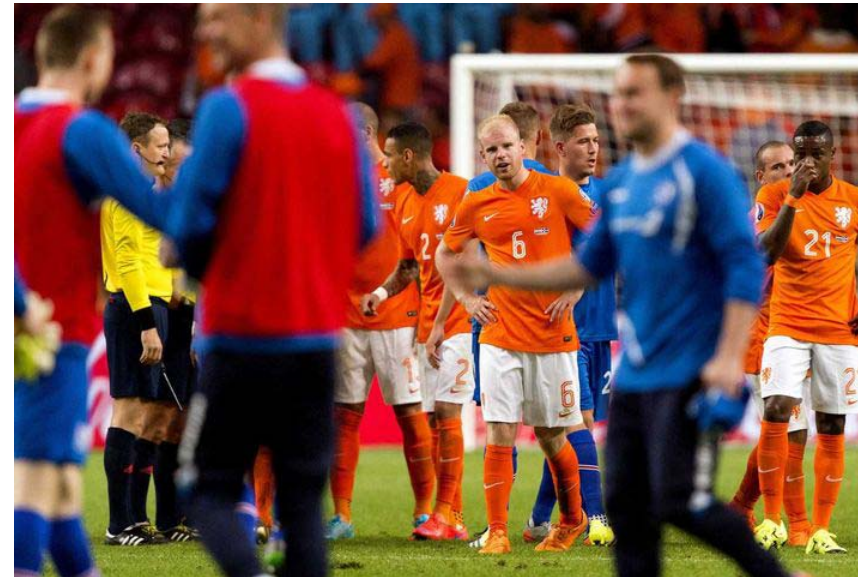

Welke componenten zijn zinnig?

Geluk en Pech generaties

Leer er mee leven

Twee lessen:

1 => Systematische risico's willen delen ...

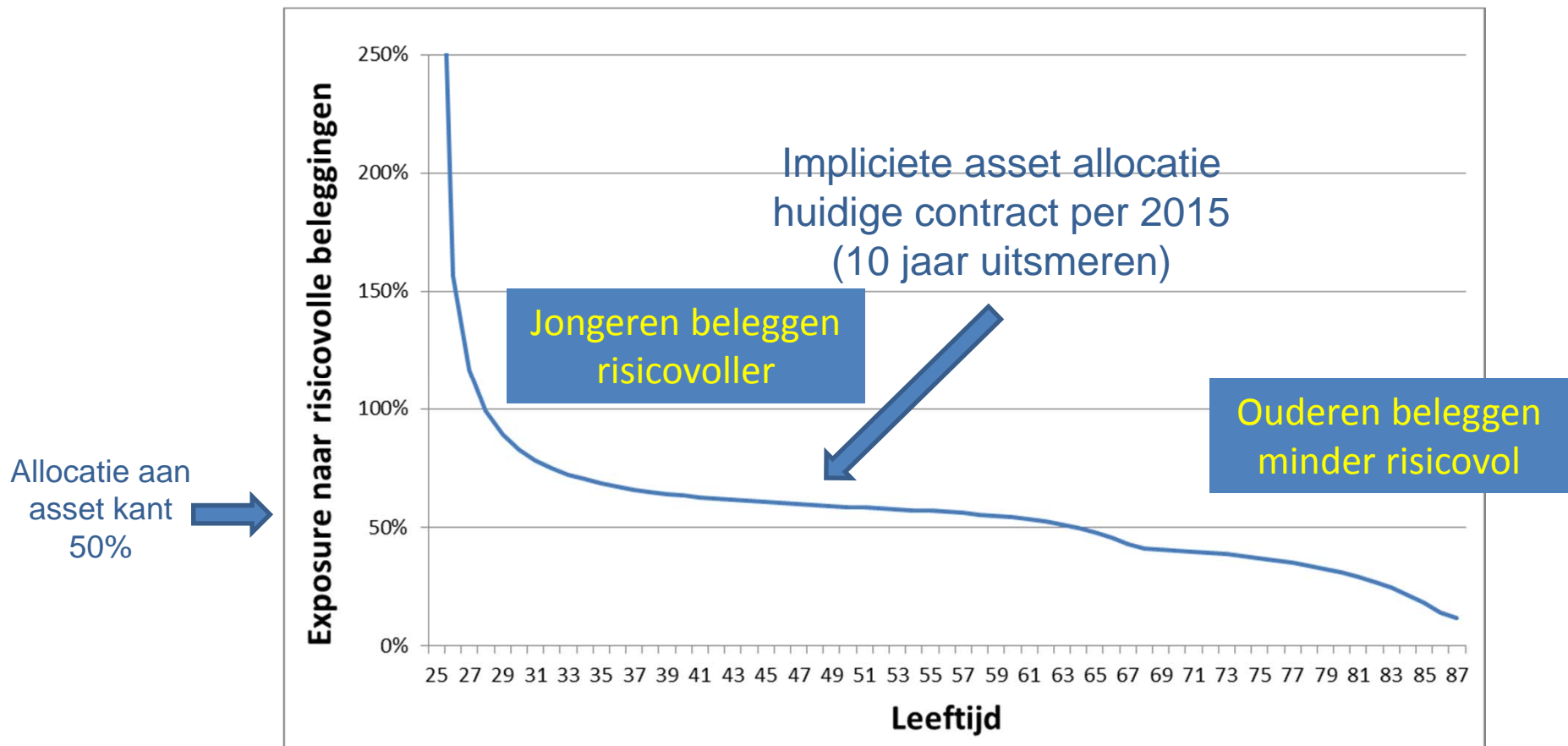
... in een wereld die we niet begrijpen ...

... is toekomstige generaties opzadelen met de modelfouten van nu

2 => Er zijn al geluk en pech generaties ...impliciete asset allocatie
concept moeilijk te bevatten

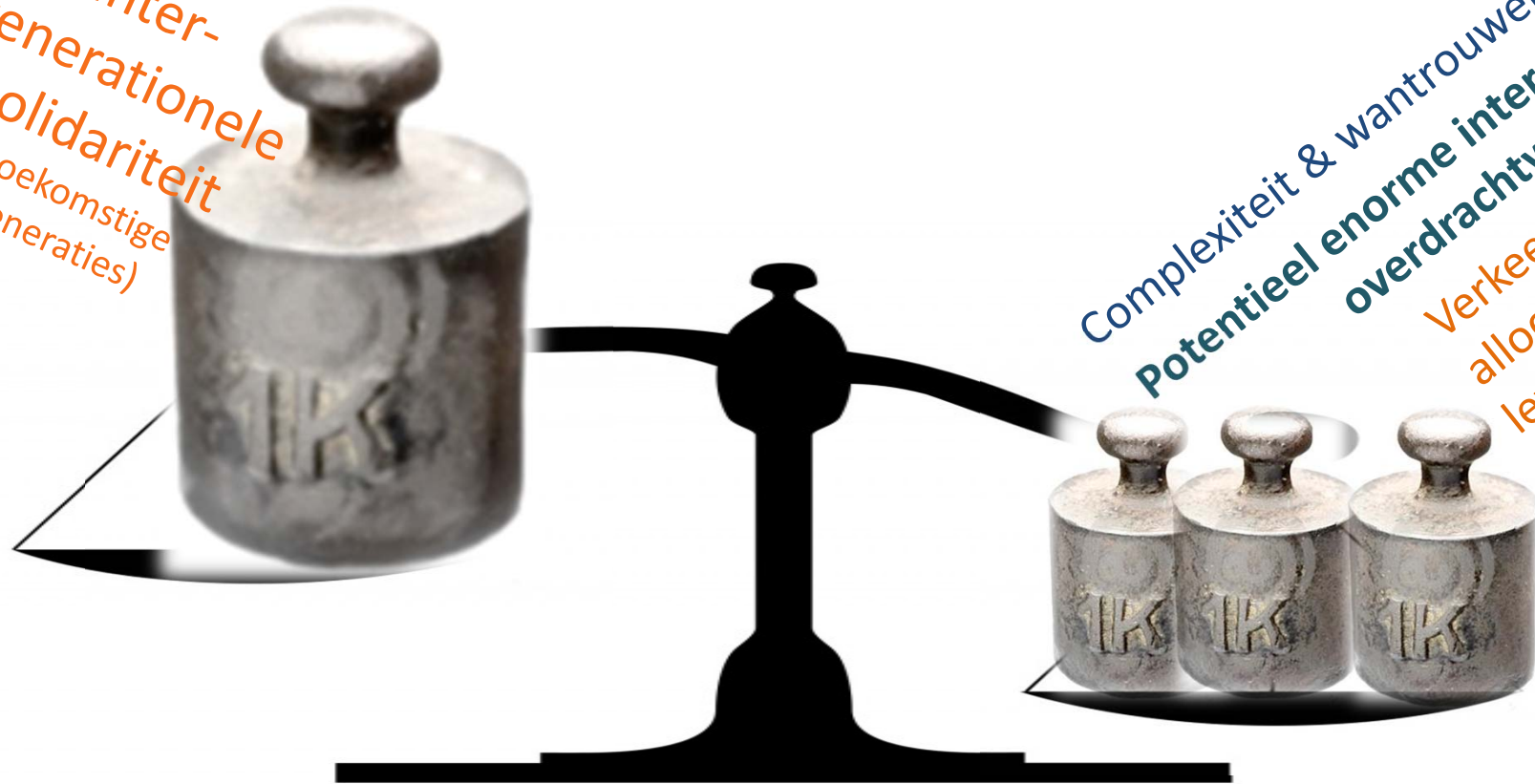
Intergenerationeel delen van risico's?

Impliciete asset allocatie in huidige FTK

Gebroken droom van intergenerationeel financiële risico's delen ...

Inter-
generationale
solidariteit
(toekomstige
generaties)

Complexiteit & wantrouwen
Potentieel enorme intergenerationale
overdrachtswaarde
Verkeerde risico
allocatie over
levenscyclus

De toekomst van ons stelsel: Persoonlijk en solidair pensioen

- Transparant, 'eerlijk', simpel => Vertrouwen
- Mobiliteit, vaste premie etc. => Economisch efficiënt
- Delen 'deelbare' risico's (juist...idiosyncratische deel) => *Solidair*
- 'Persoonlijk eigendom' (...) maar inkomensgericht
- *Collectief* sparen en beleggen => Lage kosten, 'behavioral' en professioneel

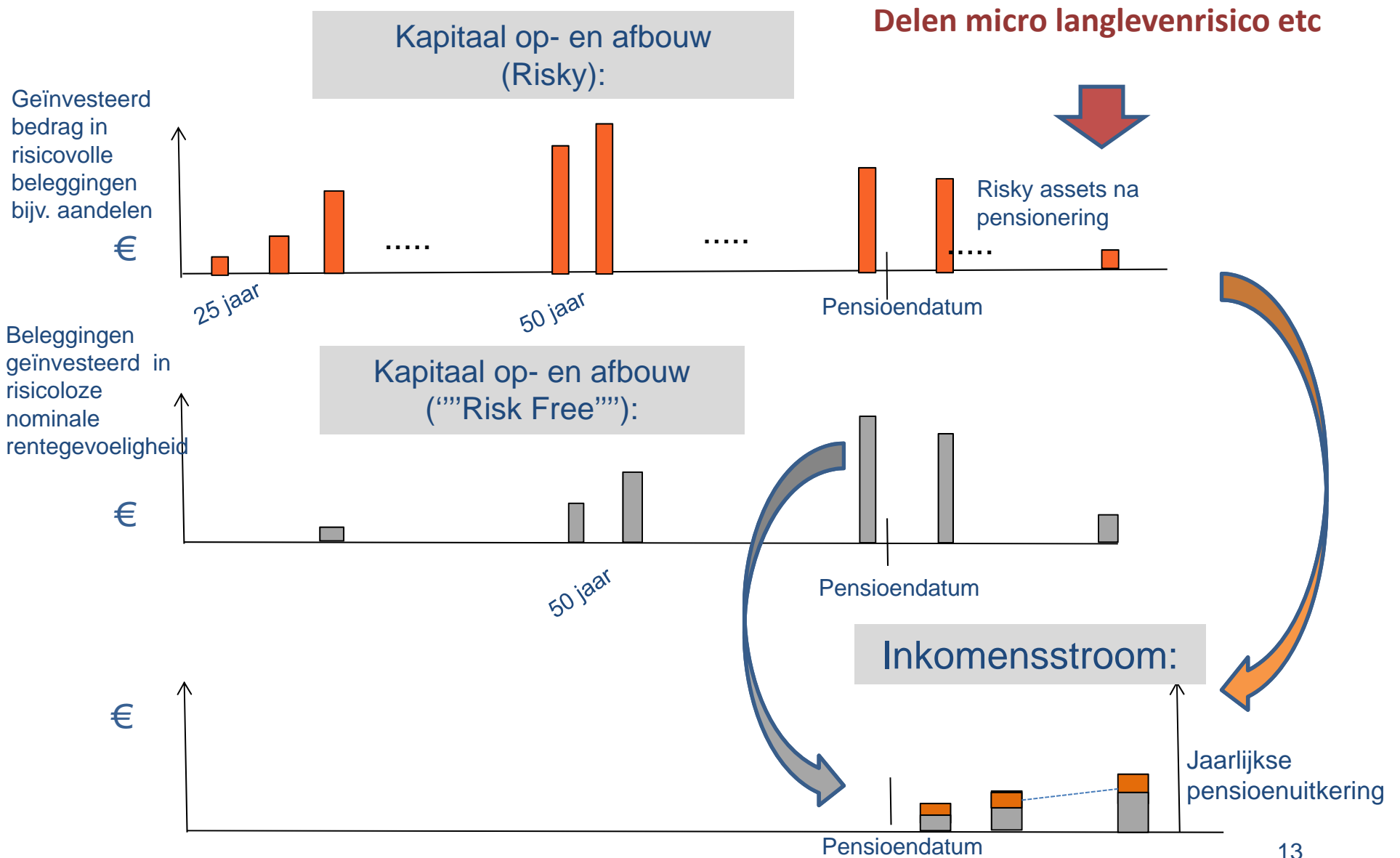
RED DE SOLIDARITEIT

Behoud WIN-WIN
idiosyncratisch

Schrap WIN-LOSE
~~Systematisch~~

Opbouw via persoonlijk kapitaal

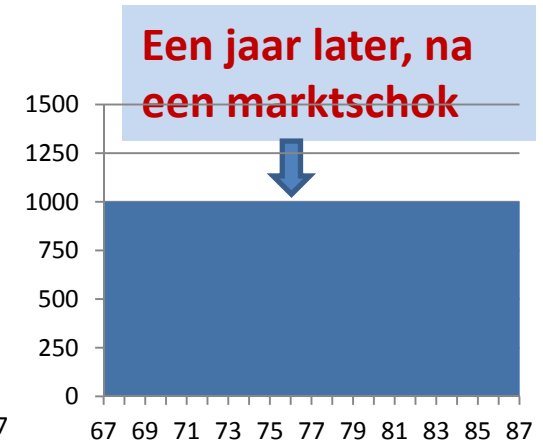
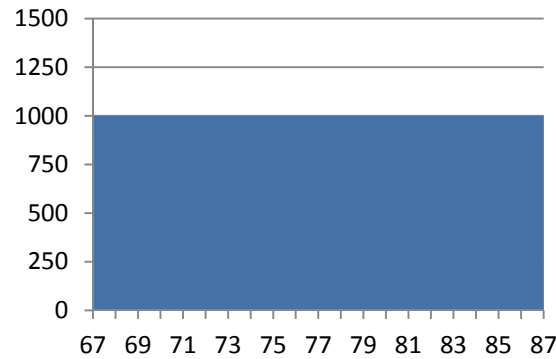
Uitbetaling met risicodeling

Uitbetalingsfase: Veel vormen toelaatbaar...

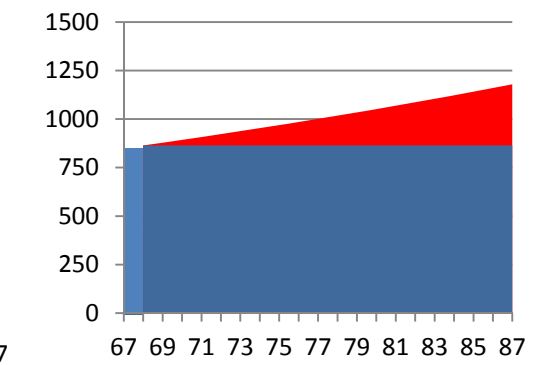
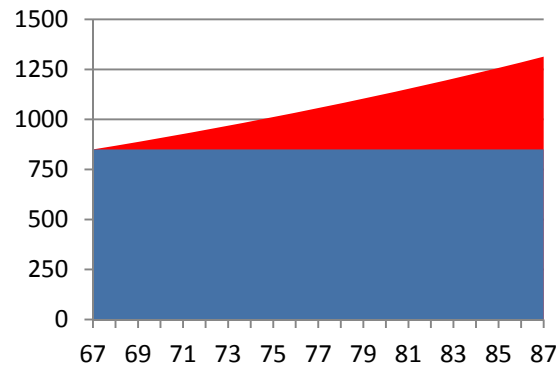
Vaste annuïteit

Geen risicovolle assets meer gedurende pensionering
Macro-langlevenschok is neerwaartse inkomensschok

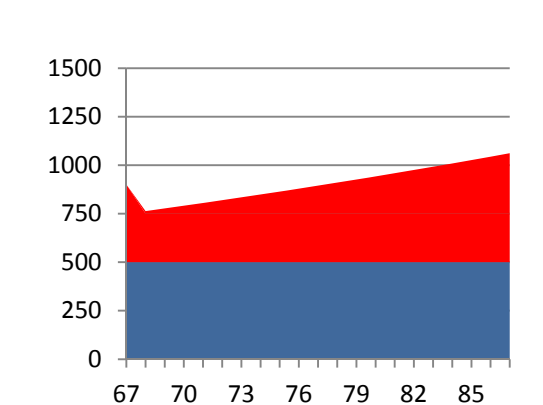
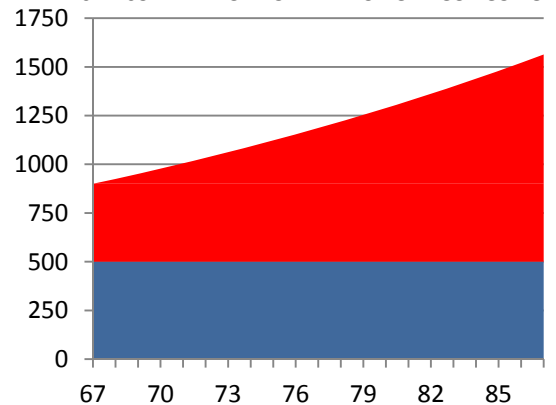
Annuïteit plus kapitaal

Niet-dalend inkomen plus deel risicovolle assets voor indexering en opvangen macro-langleven

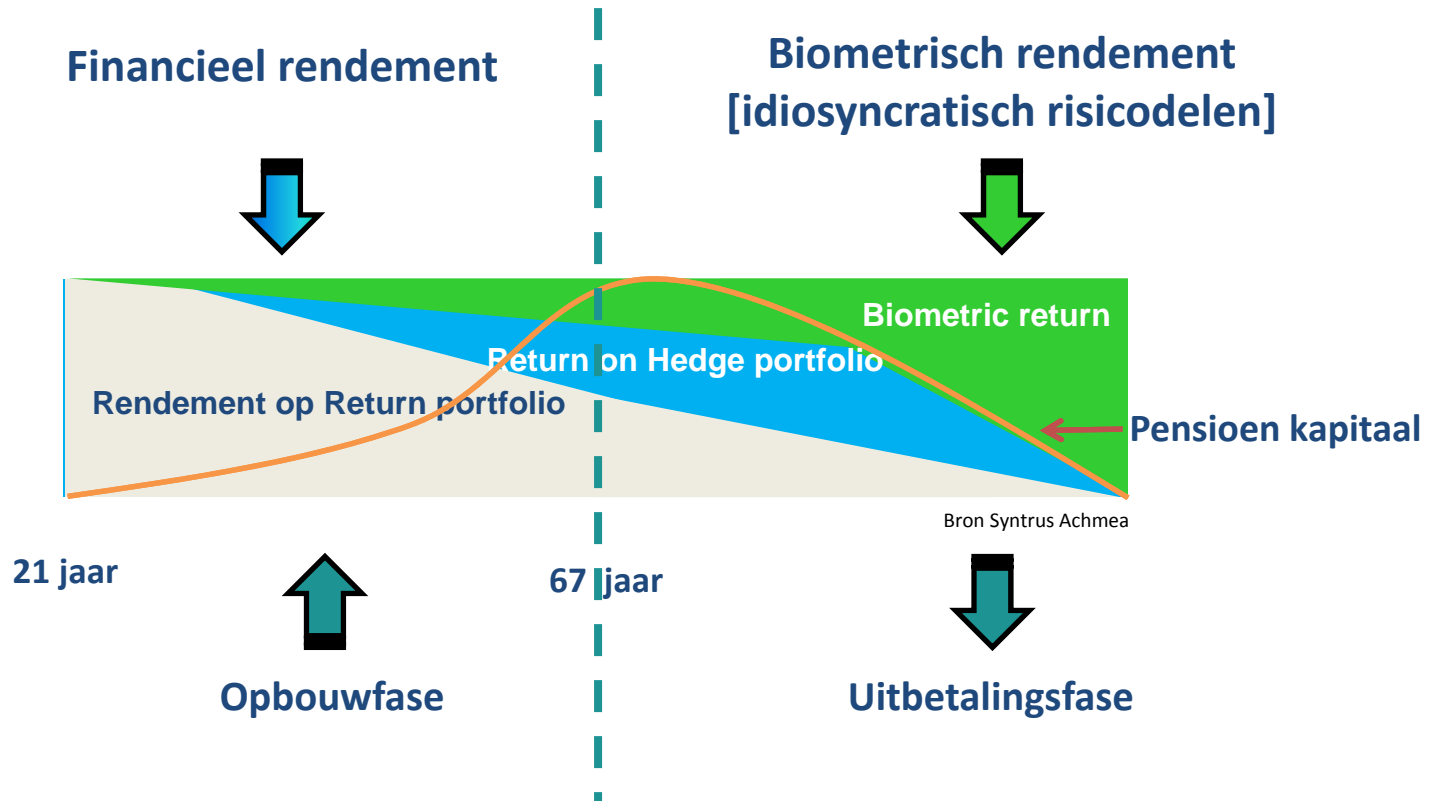

Kapitaal in longevity pool

Fluctuerend jaarlijks inkomen, mogelijk met minimum "floor"

Investment-Insurance life cycle

Principles of Pension Design

BEHAVIOURAL

Keep it simple

Sensible choices

Under-promise ...

STABILITY

Adaptability

Keep it objective

Prepare for the worst

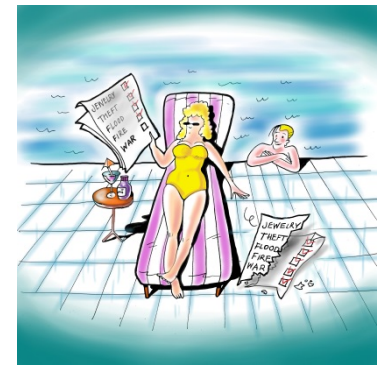
RISK-SHARING

Avoid win-lose

Share idiosyncratic

...not systemic risks